

School Onderwijs Profiel

Dik Trom

openbare basisschool voor Daltononderwijs

“Elk kind is een bijzonder kind, en dat is het...”

Deze uitspraak is gebaseerd op een uitspraak uit de Dik Trom boeken(1891-1931) van C. Joh. Kieviet (“Het is een bijzonder kind en dat is het...”).

De uitspraak past bijzonder goed bij ons Dik Trom en onze mening over kinderen en leren: ieder kind is anders, heeft eigen kwaliteiten, eigen leerpunten, een eigen persoonlijkheid en een eigen leerstijl. Ons uitgangspunt is dan ook dat we uitgaan van de kracht van ieder kind en we geven daarbij **onderwijs op maat**, we werken in verschillende niveaus met achterliggende didactiek van het DALTON-systeem. Onze school stelt zich als doel ieder kind een solide basis te verschaffen op cognitief, sociaal-emotioneel, creatief en motorisch gebied zodat het zich vertrouwd en gewaardeerd voelt en zich later verder kan ontplooien als een evenwichtig mens.

We komen tegemoet aan de ontwikkelingsdrang van kinderen, het **zelf ontdekkend leren** staat voorop. Er zijn kinderen die veel (zo niet alles) zelf willen ontdekken en leren en er zijn kinderen die meer of graag uitleg en voorbeelden nodig hebben. Dat kan per vak verschillen. Alle kinderen kunnen een zekere mate van zelfstandigheid aan, wanneer zij helder voor ogen hebben wat er van hen verwacht wordt. Een belangrijk voordeel van een zekere mate van zelfstandigheid van leerlingen is dat de leerkrachten hierdoor extra begeleiding en instructie op maat kunnen geven. **Zelfstandigheid** wordt van jongs af aan bevorderd, kleuters zijn bij ons na een inwerkperiode al heel zelfstandig en dat wordt in de volgende groepen voortgezet en uitgebreid.

Naast de zelfstandigheid is het **samenwerken** ook een belangrijke pijler van het DALTON-onderwijs. Kinderen leren veel van elkaar en zijn vaak meesters (en juffen) in het uitleggen aan een medeleerling van opdrachten en de aanpak die erbij hoort. Er zijn binnen de school dan ook veel werkplekken, ook buiten de klas. Een verdergaande vorm van het samen leren is het tutorleren: kinderen uit de bovenbouw begeleiden op afgesproken tijden, kinderen uit de onderbouw bij lezen, woordenschatontwikkeling en rekenen.

In deze inleiding willen we ook graag vermelden dat we naast de kinderen ook de ouders op onze school erg belangrijk vinden. Ouders bij ons op school zijn betrokken en dat ervaren wij als zeer positief: hun interesse en ondersteuning werkt motiverend en heeft een duidelijke positief effect op de leerprestaties. Bovendien kunnen we als betrekkelijk kleine school door ouderhulp aan veel activiteiten meedoen (sporttoernooien, culturele uitstapjes) en dat maakt ons onderwijs nog leuker.

Visie Dik Trom

De school ligt in Hoofddorp Noord , één van de laatste stukjes “oud” Hoofddorp in een parkachtige omgeving met een gymlokaal en een grasveld in de directe omgeving. Rond de school is sinds 2012 een verkeersveilige schoolzone ingesteld.

Wij hebben met elkaar een duidelijke visie over onderwijs:

Op obs Dik Trom mag je worden en zijn wie je bent en laat je de ander worden en zijn wie hij/zij is.

Je vindt hier een veilige omgeving waar je je prettig voelt en houdt daarbij op jouw beurt weer rekening met diezelfde veilige en prettige omgeving. We zijn letterlijk omringd door veel groen waar er ruimte is om te spelen, onder schooltijd maar ook na schooltijd. Ons plein is een ontmoetingsplaats.

Je krijgt op school een stevige basis in rekenen, taal en lezen aangeboden in een moderne en actuele leeromgeving. Wij zorgen voor een breed en uitdagend aanbod waarin je talenten en nieuwsgierigheid worden aangesproken.

Als Daltonschool leren wij je hoe je kunt leren (“leren – leren”), hoe je dat zowel zelfstandig als samenwerkend kan doen en hoe je daarbij zelf keuzes maakt.

Visiebeschrijving:

Op obs Dik Trom bereiken we na 8 jaar:

Kinderen die vanuit een veilige situatie en rijke leeromgeving met vertrouwen in zichzelf uit groeien tot zelfstandige, proactieve en authentieke in de wereld geïnteresseerde mensen. Daarbij hebben ze respect en oprechte belangstelling voor de ander en de omgeving;

Kinderen van obs Dik Trom hebben de wil om te leren, zelfstandig en samen met de ander. Zij krijgen kennis aangeboden, via diverse wegen en weten die kennis en informatie te filteren en in te zetten.

Onze kinderen hebben een open en onbevreesde houding naar de wereld en zichzelf. Zij hebben sociaal inzicht en (her)kennen kwaliteiten en talenten en weten deze te benutten. De leerlingen hebben een onderzoekende houding en weten hoe ze kunnen leren.

obs Dik Trom, samenwerkingsverbanden en zorgplicht.

Obs Dik Trom maakt deel uit van drie directe samenwerkingsverbanden: wij behoren tot **SOPOH** (Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer), we maken deel uit van het samenwerkingsverband binnen de Haarlemmermeer: het **Passend Onderwijs Haarlemmermeer** en we zijn lid van de **Nederlandse Dalton Vereniging**.

Ieder bestuur (en dus ook ons SOPOH bestuur) heeft met de komst van Passend Onderwijs zorgplicht. De zorgplicht betekent dat iedere leerling een passende onderwijsplek moet krijgen. De besturen werken samen in het samenwerkingsverband om de zorgplicht te kunnen garanderen. Het samenwerkingsverband (alle besturen gezamenlijk) moet zorgen voor een dekkend netwerk.

Het samenwerkingsverband maakt via de onderwijsprofielen inzichtelijk hoe zij met de scholen zorgt voor een dekkend netwerk. Het kader voor het onderwijsprofiel is in goed overleg ontwikkeld, zodat er zicht komt op het totale netwerk/aanbod.

De focus ligt op verdere kwaliteitsverbetering. Het samenwerkingsverband kan zich verder ontwikkelen in het tijdig signaleren en kan doorgaan met het verbeteren van opbrengstgericht werken in leerresultaten en leerkrachtvaardigheden.

Daltononderwijs in de praktijk.

Helen Parkhurst voerde rond 1910 als eerste in Amerika een individuele benadering in waarbij de leerling zelf keuzes maakt en samen werkt met de onderwijzer en klasgenoten. Ze schrijft zelf: "Dalton is no method, no system, it's an influence"; geen methode, geen systeem maar een beïnvloeding. Ze werkt voor die tijd al zeker zeer vernieuwend, met weektaken en de kinderen leerden zelf een planning te maken. Parkhurst zet oudere leerlingen in als monitoren voor de jongeren. Bovendien maakt ze de kinderen verantwoordelijk voor de orde en discipline in het klaslokaal. Parkhurst ging ervan uit dat kinderen willen leren, zich willen ontwikkelen. Vrijheid was voor haar niet "mogen doen wat je wil", in vrijheid handelen betekent verantwoordelijk handelen. Pas dan zorgt vrijheid voor ervaring en ervaring voor leren. Een kind dat in vrijheid werkt, werkt zelfstandig. De kinderen kregen alle gelegenheid om met elkaar om te gaan, rekening te houden met elkaar en om zich verantwoordelijk te voelen voor het geheel.

Het Dalton onderwijs van nu is niet hetzelfde als het Dalton Plan van Parkhurst, meer dan 100 jaar geleden. Of misschien juist wel? Parkhurst vond het destijds al van groot belang dat er geëxperimenteerd werd met haar gedachtegoed. Er moet een ontwikkeling en progressie zijn die gebaseerd is op voortschrijdend inzicht en voortschrijdende ervaringen.

Nieuwe ontwikkelingen zoals handelingsgericht werken en opbrengstgericht werken hebben daarom in onze school ook hun entree gedaan. Deze sluiten mooi aan bij de uitgangspunten van het Dalton-onderwijs.

Maar het werken met dag of weektaken, het samenwerkend leren, het zelfontdekkend leren, het planbord bij de onderbouw, de verantwoordelijkheden en taken van leerlingen binnen het klaslokaal, het tutorleren, al deze zaken en nog veel meer zijn op onze school iedere dag herkenbaar en belangrijk!

Het onderwijsprofiel Passend onderwijs Haarlemmermeer.

Het onderwijsprofiel dat voor u ligt is specifiek van obs Dik Trom. Wij vinden het als obs Dik Trom van groot belang om onze visie (ook ten aanzien van Daltononderwijs) weer te geven en daar zijn we dit profiel in voorgaand hoofdstuk dan ook mee gestart.

Echter, alle onderwijsprofielen Passend Onderwijs hebben een gezamenlijke insteek; het profiel van iedere school bestaat uit een basiszorg, een breedtezorg, een dieptezorg (zie landelijk referentiekader).

Bij SOPOH scholen spreken we binnen de basisscholen van een basisaanbod, een minimumaanbod (voor kinderen die meer moeite hebben) en een plusaanbod (voor kinderen die meer aankunnen). De uitgangspunten zijn hetzelfde als die van het landelijk referentie kader, de benaming net even anders.

De onderwijsprofielen van het PO (primair onderwijs), SBO (speciaal basisonderwijs) en SO (speciaal onderwijs) leveren gezamenlijk een onderwijscontinuüm op (inclusief diepte aanbod, dit wordt ingezet als kinderen gebruik gaan maken van één van de andere vormen van onderwijs) waarmee wij alle leerlingen een passend onderwijsaanbod kunnen geven.

Het minimum-, plus- en het diepteaanbod op onze scholen is een intensivering van de onderwijsaanpak zoals de school het biedt in het basisaanbod.

De onderwijsprofielen geven zicht op het onderwijsaanbod voor alle leerlingen in een school.

Het onderwijsprofiel moet een zichtbare kwaliteit van onderwijs waarborgen. Een goed gedifferentieerd onderwijsaanbod op de basisschool zorgt ervoor dat veel leerlingen thuis nabij onderwijs kunnen volgen en slechts een beperkt aantal leerlingen een beroep hoeft te doen op het diepteaanbod. Het onderwijsprofiel is een instrument in handen van de schooldirecteur om het onderwijsaanbod gericht te verbeteren.

De vaste onderdelen van een onderwijsprofiel zijn:

- Deel 1: Planmatig werken, opbrengstgericht werken en verbetertrajecten
- Deel 2: De leerresultaten
- Deel 3: Een helder geformuleerd onderwijsaanbod en effectieve methodieken.
- Deel 4: De bewaking van de leertijd.
- Deel 5: De instructievaardigheden
- Deel 6: Het (pedagogisch) klimaat
- Deel 7: Het klassenmanagement

Het onderwijsprofiel in zeven onderdelen:

Het onderwijsprofiel hangt sterk samen met het onderwijskundig deel van het schoolplan en de onderdelen uit het kwaliteitssysteem van de school. In het onderwijsprofiel is beschreven hoe de school deze onderwijskwaliteit definieert en volgt. De verschillende onderdelen worden in dit plan in concreet waarneembaar gedrag beschreven. Het gedrag is meetbaar en beschreven in termen van 'wat zie ik'.

Deel 1: Planmatig werken, opbrengstgericht werken en verbetertrajecten

In het schooljaar 2014-2015 zijn/worden de volgende trajecten voorbereid, geïmplementeerd en geborgd.

Huidige schooljaar omvat blok 2, 3, 4

	V = Voorbereiding		I = Implementatie	B = Borging	
DEELPLAN	BLOK 1	BLOK 2	BLOK 3	BLOK 4	BLOK 5
PLANNING	jan-aug 14	Aug – nov. '14	Dec '14 – maart 15	April 15– juli '15	aug'15-jan16
A. Management en Organisatie					
A.1 Professionele cultuur	V	V	I	I	B
A.2 IPB	V	I	I	B	B
A.3 Kwaliteitszorg	V	V	I	I	B
B. Pedagogisch en didactisch handelen					
B.1 Doelgericht klassenmanagement	V	I	I	B	B
B.2 Effectieve instructie	V	V	I	I	B
B.3 Rijke leeromgeving en verwachting	V	V	V	I	B
B.4 Analyse toetsen/ Groepsplan / Differentiatie	V	I	I	I	B
B.5 Interactie met leerlingen en feedback	V	V	I	I	B
B.6 Strategieën voor denken en leren	V	V	V	V	I
B.7 Coöperatief leren/dalton	B	B	B	B	B
B.8 Zelfstandig- en verantwoordelijkheid	B	B	B	B	B
C. Het Jonge Kind					
C.1 Organisatie	I	I	B	B	B
C.2 Aanbod en ontwikkel-/leerlijnen	V	V	I	I	B
D. Zorg en begeleiding					
D.1 Zorgstructuur, procedures/afspraken	V	I	I	B	B
D.2 Systematisch volgen vorderingen	V	I	B	B	B
D.3 Afstemming instructie en verwerking	V	V	I	I	B

E. Aanbod					
E.1 Technisch lezen	V	V	I	I	I
E.2 Woordenschat	V	V	V	V	I
E.3 Begrijpend lezen	V	I	I	B	B

Opbrengstgericht werken en verbetertrajecten

Zoals bovenstaand schema aangeeft geldt voor obs Dik Trom dat er jaarlijks planmatig wordt gewerkt aan een aantal speerpunten. Deze verbetertrajecten zijn gegeneerd uit de opbrengsten (de leerresultaten). Wij hebben deze onderdelen ingepland in de jaarcyclus en door middel van borging ontstaat er een doorgaande cyclus van handelings- en opbrengstgericht werken. Stand van het traject van vorig schooljaar wordt aangegeven in blok 1, en van het komend schooljaar in blok 5.

Ten aanzien van punt **A.3 kwaliteit, opbrengsten en rapportage** is er het volgende beeld te schetsen:

Onze lessen worden dusdanig georganiseerd dat er sprake is van een prettige sfeer, uitdagend onderwijs en goede leeropbrengsten.

De volgende zaken in onze planningscyclus dragen hiertoe bij:

- Ieder jaar wordt er door de leerkracht een didactisch groepsoverzicht gemaakt voor hun groep. Zij beschrijven daarin de specifieke leerbehoeften van de individuele leerlingen. Het overzicht beschrijft het handelen van de leerkracht, bevat citoscores en beschrijft belemmerende en stimulerende factoren. Ieder half jaar schrijft de groepsleerkracht per vakgebied een groepsplan met bijbehorende doelen en prognoses.
- Twee keer per jaar (januari en juni) worden Citotoetsen afgenomen. Oudste kleuters zullen de eerste toets digitaal doen (uiteeraard met hulp van leerkracht). De leeropbrengsten worden teambreed in een speciaal daarvoor belegde vergadering maar ook per groep/leerling met de IB'er besproken en geanalyseerd. Op basis hiervan wordt het nieuwe groepsplan per vakgebied opgesteld met nieuwe doelen.
- In groep 8 wordt in het begin van het schooljaar de NIO-toets afgenomen. Wij zijn ons aan het beraden of we dit gaan verschuiven naar eind groep 7. Ook de entreetoets voor groep 7 zou een extra mogelijkheid in de toekomst kunnen bieden om de leervorderingen van de kinderen in kaart te brengen. Verder wordt de Cito-eindtoets in april bij groep 8 afgenomen.
- In de maand oktober worden alle ouders uitgenodigd voor een voortgangsgesprek, in maart en juni krijgen de kinderen een geschreven rapport mee. Dat vervolgens met ouders in een tienminuten-gesprek wordt besproken.
- Twee maal per jaar is er een groepsbespreking tussen de IB'er en groepsleerkracht en worden lopende zaken van de groep, groepsplannen en ontwikkeling van de kinderen doorgenomen. Een derde groepsbespreking vindt plaats in juni/juli en dat is tevens de overdracht van de "oude" leerkracht van de groep naar de "nieuwe" leerkracht.
- Viermaal per jaar vindt er een intervisie leerling vergadering plaats waarbij wij als team met elkaar over onderwijskundige zaken spreken en van en met elkaar leren.

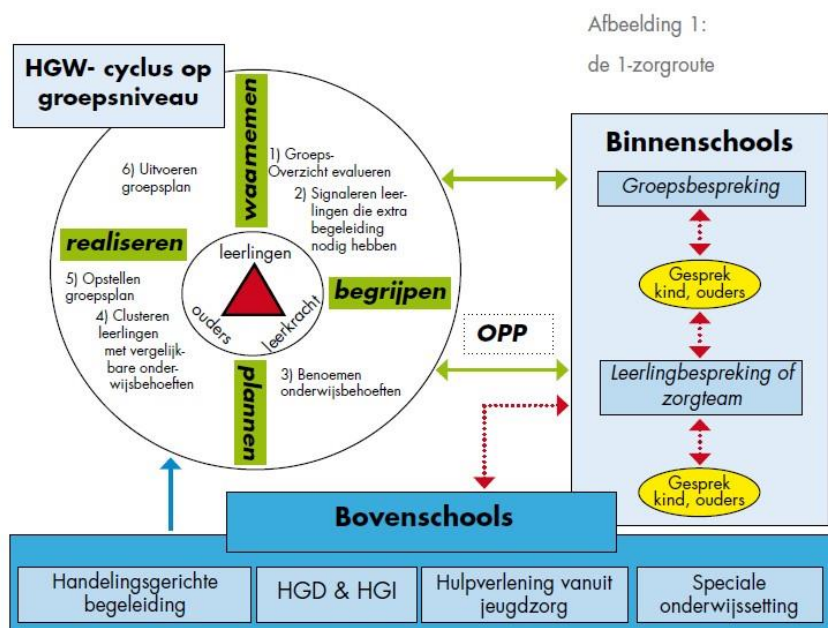
Ten aanzien van punt D de **Zorgstructuur** kunnen we aangeven dat De Dik Trom bezig is met het ontwikkelen van een zorgplan waarin nauwkeurig beschreven wordt hoe, wanneer en met welke middelen wij een kind extra hulp bieden. De taak van de IB'er is om leerkrachten en ouders te ondersteunen, eventueel te adviseren. Zij kan aanvullend onderzoek doen mocht daar noodzaak voor bestaan.

Zodra de ontwikkeling van een kind stagneert, formuleren leerkracht(en) en IB'er de aard van de zorg en de mogelijke aanpak in een zogenaamd handelingsplan. Ouders zullen bij de totstandkoming van het plan betrokken worden. Ondanks alle expertise die wij in huis hebben, kan het gebeuren dat wij hulp of advies nodig hebben van experts buiten de school. Eventueel vervolgonderzoek door externe diensten vindt alleen plaats met instemming van ouders.

De school (IB'er) maakt deel uit van het zogenaamde ZAT-team, waar ook een schoolmaatschappelijk werker en een sociaal verpleegkundige van de GGD zitting in hebben. Viermaal per jaar is er een overleg waarbij zorg besproken wordt.

De sociaal verpleegkundige heeft een spreekuur bij ons op obs Dik Trom, waarbij ouders met vragen over opvoedkundige zaken makkelijk even met haar kunnen overleggen.

Handelingsgericht Werken

Opbrengstgericht Werken

Binnen de huidige visie van de school, past het handelingsgericht werken en opbrengstgericht werken. Bovenstaande schema's geven in het kort weer hoe wij met elkaar de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding van alle leerlingen continueren en blijven verbeteren. Er wordt door ons doelgericht, systematisch en transparant gewerkt; de onderwijsbehoeften van het kind staan centraal en er wordt goed afgestemd met ouders en leerlingen.

Deel 2: Leerresultaten

De inspectie brengt op alle basisscholen, op basis van een steekproef, in kaart in hoeverre scholen opbrengstgericht werken. Dit geldt uiteraard ook voor obs Dik Trom en de onderstaande indicatoren zijn hiervoor leidend.

1. De school gebruikt een systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.
Te denken valt hierbij aan bv de toetskalender, de groepsbesprekingen, de leerlingbesprekingen, de intervisiemomenten, klassenbezoek directie en intern begeleider, collegiale consultatie.
2. De leraren volgen en analyseren de vorderingen van hun leerlingen systematisch: *alle gegevens komen te staan in ons webbased Leerling Volg Systeem en Leerling Administratie Systeem in één: ParnasSys. Gegevens die wij volgen en analyseren kunnen zijn bv resultaten van methode- en niet-methodegebonden toetsen, verslagen van oudergesprekken of gesprekken met externen, observaties, onderzoeken, groepsplannen en eventuele individuele handelingsplannen of afspraken. Ook wanneer er een Onderwijs Ontwikkelings Profiel (een OPP) geschreven wordt voor een leerling wordt dit in ParnasSys opgeslagen en zal het per half jaar aangepast worden.*
3. De school gaat de effecten van de zorg na. Zowel in oudergesprekken, in gesprekken met de intern begeleider en andere betrokkenen zal de ontwikkeling van de individuele leerling maar ook van de hele groep besproken worden en geëvalueerd. Het uitgangspunt hierbij is dat na evaluatie er nieuwe doelen of uitgangspunten worden geformuleerd.
4. De school evalueert jaarlijks systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten: de gemiddelde eindresultaten zullen terug te vinden zijn in dit profiel. Alle opbrengsten worden halfjaarlijks in een speciaal hiertoe ingerichte vergadering met het team besproken en geanalyseerd. Ook wordt de MR op de hoogte worden gebracht van de resultaten.
5. De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces. In alle teamvergaderingen zullen onderdelen van ons onderwijsaanbod besproken, van worden geleerd, geëvalueerd en aangepast worden. We zijn een lerende organisatie en zullen hierdoor altijd in beweging blijven.

Afspraken en procedures worden vastgelegd in protocollen.

- Kwaliteitshandboeken (op school- en stichtingsniveau) zijn in ontwikkeling;
- Bekwaamheidsdossiers (voor de leerkrachten zelf) zijn in ontwikkeling;
- Personeelsdossiers (voor de directie);
- Afsprakendocument in het schoolcomputer systeem en in “Afspraken map”;
- Groepsmap: deze bevat de (dag)planning, groepsplannen, protocollen, afspraken enz. betreffende de groep.

Verder is er een vergaderschema waarin de onderwerpen die aan bod komen gepland zijn.

De leerresultaten van het plus, basis, en minimumaanbod zijn gebaseerd op de landelijke normscores van CITO; de VS (vaardigheidsscore).

- ➔ De leerresultaten op gebied van begrijpend lezen, technisch lezen, spelling, rekenen en woordenschat worden halfjaarlijks geanalyseerd. Dit gebeurt op individueel niveau (per kind) maar ook per klas, per leerjaar en op schoolniveau. Bij de analyse en de evaluatie wordt het team uitvoerig betrokken (er is een speciale vergadering hiertoe ingepland).

NB. De leerresultaten van hun eigen kind zullen altijd met ouders besproken worden: dit zal veelal in een 10-minutengesprek gebeuren maar ook kan er een extra bijeenkomst aangevraagd worden door school of door ouders. Indien gewenst kan de intern-begeleider ook bij deze gesprekken aanwezig zijn.

- ➔ De sociale vaardigheden van de individuele leerling maar ook van de groep (en) zullen halfjaarlijks in kaart worden gebracht en deze zullen worden meegenomen in de groepsbespreking van de groep met de intern-begeleider.
Uiteraard gaat de leerkracht ook graag met de ouders tijdens de oudergesprekken of op andere momenten in gesprek over de sociaal emotionele ontwikkeling. Op de Dik Trom luisteren we graag naar ouders en hun visie !
- ➔ Schoolnormen en ambities worden hoog ingezet en de Dik Trom heeft als uitgangspunt voor ieder kind de resultaten passend maar wel op hoogst haalbaar niveau te willen nastreven. Deze ambities worden halfjaarlijks door de groepsleerkrachten, (eventueel in overleg met de intern-begeleider) uitgesproken en genoteerd in de door voor gemaakte groepsplannen. Ouders worden altijd op de hoogte gebracht van het leerniveau van hun kind en de daarbij te halen doelen.
- ➔ Het plus- of minimumaanbod zal voor leerlingen en ouders zo helder mogelijk worden neergezet, waarbij we de inbreng van de kinderen (wat wil ik nog leren, waar moet ik extra tijd en aandacht voor krijgen) in het extra /aanvullende programma meegenomen wordt. Ook zullen hier de te halen doelen en verwachtingen door de groepsleerkracht worden genoteerd.

Leerresultaten (cito, juli 2014) onderwijsprofiel in VS (vaardigheidsscore) nieuwe norm

spelling	e3	e4	e5	e6	e7	m 8
landelijke norm	104-115	116-125	122-132	129-139	135-145	139-149
4D-waarde	187-213	187-213	187-213	187-213	187-213	187-213
schoolresultaten	110-117	116-125	124-134	130-144-	134-145	141-146
schoolnorm	106-117	118-127	124-134	131-141	137-147	141-151

begrijpend lezen	e3	e4	m5***	m6***	m7***	m 8***
landelijke norm	*	*	16-37	23-42	34-57	42-71
4D-waarde	187-213	187-213	187-213	187-213	187-213	187-213
schoolresultaten	**	14-20	9-22	21-41	34-53	50-81
schoolnorm		16-22	18-39	25-44	36-59	44-72

*= landelijke norm is niet vastgesteld door Cito
 ** deze toets bestaat niet voor groep 3
 ***deze toets wordt alleen in jan/feb afgenomen

rekenen	e3	e4	e5	e6	e7	m 8
landelijke norm	21-47	41-65	62-85	75-98	91-110	103-121
4D-waarde	187-213	187-213	187-213	187-213	187-213	187-213
schoolresultaten	35-60	48-78	66-86	77-98	82-101	98-116
schoolnorm	35-60	48-78	66-86	77-98	91-110	103-121

woordenschat	e3	e4	e5	e6	e7	m 8
landelijke norm	29-59	41-68	51-59	62-87	76-99	86-110
4D-waarde	187-213	187-213	187-213	187-213	187-213	187-213
schoolresultaten	49-78	44-85	52-81	62-87	75-102	103-112
schoolnorm	49-78	44-85	53-82	63-88	76-102	103-112

techn. lezen	e3	e4	e5	e6	e7	m 8
land.n. DMT (k 1+2+3)	13-32	34-71	56-85	71-93	80-102	85-107
4D-waarde	187-213	187-213	187-213	187-213	187-213	187-213
schoolresult. k1	26-57	51-76	61-*	63-*	74*	77*
k2	21-62	45-84	60-*	69-*	78*	86*
k3	14-53	37-77	61-80	74-96	81-106	98-114
k 1+2(+3)	21-58	43-77	58-74*	70-*	80	85
schoolnorm	20-58	51-76	58-74	71	80	85

Ondergrens is bekend, bovengrens niet

Ondergrens is bekend, bovengrens niet

In bovenstaand schema worden de basisresultaten (d.w.z. de gemiddelde 60% van de leerresultaten) van de al onze groepen eind schooljaar 2013-2014 weergegeven.

We zien daarbij dat (op rekenen groep 7 en 8 na) alle toetsen op of (ruim) boven het landelijk gemiddelde liggen.

We zien dat onze hoogste waarde van de gemiddelden veelal ruim boven de hoogste waarde van de landelijke norm liggen.

Bovenstaande is een mooi uitgangspunt, want dat richt ons denken en handelen op onze uitgesproken ambities ten aanzien van hoge verwachtingen. Dit geldt voor het onderwijs op obs Dik Trom binnen de hele groep, maar ook voor ieder kind afzonderlijk (onderwijs op maat).

Plan van aanpak groep 8 rekenen schooljaar 2014-2015: Extra aandacht voor het rekenen wordt vormgegeven door een plan van aanpak waarbij iedere leerling zoveel mogelijk meedoet met de groep. Uiteraard wel op zijn of haar niveau d.w.z. met één ster werk (verlengde instructie), twee-ster werk (basisniveau) en drie ster-werk (plusaanbod).

Plan van aanpak technisch lezen schooljaar 2014-2015: Ten aanzien van technisch lezen kunnen we in dit schema nog geen volledig beeld van de schoolresultaten geven. Kinderen die al op niveau lezen zijn schooljaar 2013-2014 niet met alle drie de DMT kaarten getoetst. Hierbij is de handleiding van Cito gevolgd. Daardoor zijn de gegevens van de zwakkere lezers volledig in te schalen maar was het gemiddelde beeld van de volledige groep (met de sterkere lezers erbij) niet te berekenen. Om een volledig beeld van de leesresultaten te krijgen gaan we schooljaar 2014-2015 bij alle leerlingen alle drie de DMT kaarten afnemen. Zo zullen we ook bij technisch lezen in het komend schooljaar een compleet schoolbeeld hebben.

Het is wel goed om te zien dat we wat betreft de laagste waarde in alle groepen op de landelijke norm of daarboven zitten.

Verder zal er dit jaar gekozen worden voor een technisch leesmethode voor de groepen 4 t/m 8.

Deel 3: Leerstof en onderwijsaanbod en effectieve methodieken

Het onderwijsaanbod wordt beschreven in methodieken en materialen. Het aanbod wordt beschreven voor technisch lezen, begrijpend lezen, spelling, rekenen, woordenschat en sociale competentie. In het schema zijn, naast het basisaanbod ook het plus en minimumaanbod opgenomen. Het basisaanbod geldt voor alle kinderen, de aanpassingen ten behoeve van de plustaken en de minimumtaken staan extra omschreven.

Aanpassingen zijn te vinden in de methodieken, de materialen (te vinden in het leerstofaanbod -schema), de onderwijsleertijd, instructie en didactiek (te vinden in het hoofdstuk didactisch handelen)

Leerstofaanbod

Het onderwijsaanbod wordt beschreven in methodieken en materialen. In het breedte en diepteaanbod staat hoe de school intensificeert voor leerlingen met extra onderwijsbehoeften. Het aanbod wordt beschreven voor technisch lezen, begrijpend lezen, spelling, rekenen & sociale competentie.

<i>Vorbereidend lezen</i>	1	2
Plus	Piramide methode (plus opdrachten-extra uitdaging/verdieping) Instructie in kleine kring met plusopdrachten en verwerking Leesaanbod in de groep: letters leren, woordjes leren, start aanvankelijk lezen	
Basis	Schatkist Piramide methode Instructie in kring Computer programma Bas gaat digitaal	
Minimum	Schatkist Piramide methode (extra oefenstof, verlengde instructie, pre-teaching) Extra instructie in kleine kring	

<i>Vorbereidend rekenen</i>	1	2
Plus	Instructie in kleine kring met uitdagende vragen en verwerking	
Basis	WIG 4 BAS Telt Mee	
Minimum	Piramide methode (extra oefenstof, extra herhaling, verlengde instructie en pre-teaching) Extra instructie in kleine kring met herhaling/pre-teaching	

<i>Rekenen</i>	3	4	5	6	7	8
Plus	WIG 4-Plusboek (3 sterren)en verrijkingsbladen Rekenmeesters(samenwerkend leren) Rekentijgers (samenwerkend leren) Rekentoppers (samenwerkend leren) Verkorte instructie/snelle afstroom Compacten Taakwerk: rekenwerk dat aansluit bij onderwijsbehoefte (verdieping/verbreding)					
Basis	WIG 4-Werkboek basis werk 2 sterren Ambrasoft (computerprogramma) Taakwerk :rekenwerk dat aansluit bij onderwijsbehoefte(verdieping, herhaling)					
Minimum	WIG 4- hulpboek WIG – minimale programma één ster-werk Verlengde instructie Maatwerk(herhaling, extra inoefening) Taakwerk : rekenwerk dat aansluit bij onderwijsbehoefte (herhaling)					

<i>Woorden schat</i>	1	2
Plus	Instructie in kleine kring met uitdagende vragen en verwerking computer	
Basis	In de groep wordt gewerkt met o.a. de Amsterdamse Woordenlijst. Schatkist	
Minimum	Piramide methode (extra oefenstof, herhaling, verlengde instructie, pre-teaching) Extra instructie in kleine kring(herhaling, consolidering)	

<i>Woorden schat</i>	3	4	5	6	7	8
Plus	Kwaliteitskaarten School aan Zet: uitdagende leerstof					
Basis	In iedere groep wordt hier aan gewerkt met o.a. de Amsterdamse Woordenlijst. Kwaliteitskaarten School aan Zet: basisprogramma Woordenschat aanbod volgens het 4-taktmodel Woordvelden met nieuw aangeboden woorden hangen in de groep. Er wordt veel tijd en aandacht besteed aan uitleg en consolideren van nieuwe woorden. Iedere dag voorlezen (interactief) Woordenschatonderdelen uit Veilig leren lezen (gr 3) en taalmethod (Taal op maat 4t/m 8) structureel volgens 4-taktmodel aanbieden.					
Minimum	Kwaliteitskaarten School aan Zet: verlengde instructie en pre-teaching Woordenschat aanbod volgens het 4-taktmodel met duidelijke uitleg van woorden en eventueel aanvullend beeldmateriaal. Verlengde instructie en verlengde leertijd om woorden eigen te maken.					

Spelling	3	4	5	6	7	8
Plus	Veilig leren lezen (gr 3) zon Taaljournaal..... Verkorte instructie..... Maken van eigen teksten en daarin het 'spellingsprobleem' gebruiken en onderstrepen					
Basis	Veilig leren Lezen(gr 3)maan Taaljournaal					
Minimum	Veilig leren Lezen (gr 3) maan Taaljournaal Zelfstandig spellen(eventueel begeleid door andere leerkracht)..... Bloon (computerprogramma).....					

<i>Sociale vaardigheden</i>	1	2
Plus		
Basis	De Vreedzame School	
Minimum		

<i>Sociale vaardigheden</i>	3	4	5	6	7	8
Plus	De Vreedzame School					
Basis	<p>De Vreedzame School</p> <p>Met behulp van deze methode wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling van basisschoolleerlingen op preventieve wijze gestimuleerd. De nadruk van deze methode ligt op preventieve ondersteuning. De ondersteuning moet leiden tot sociaal-emotionele competentie; het vermogen om op een adequate wijze om te gaan met zichzelf, met andere kinderen, met volwassenen en met de wereld om het kind heen. Het gaat daarbij om ontwikkelen van kennis, inzicht, vaardigheden en houdingen. Iedere week wordt er in de klas aandacht besteed aan één of meerdere aspecten betreffende sociale vaardigheden in een les. Te denken valt daarbij aan zaken zoals eerlijkheid, verdraagzaamheid, democratie, moed, behulpzaamheid, zorgzaamheid, zelfbeheersing, fatsoen, toegeeflijkheid, respect, beleefdheid, eerbied, solidariteit, vrijheid, trouw, verantwoordelijkheid en vergevingsgezindheid .</p> <p>Daarnaast zal er gedurende de schooldag op verschillende momenten ook gerefereerd worden aan de gemaakte afspraken en regels die daarbij aan de orde zijn gekomen. Wij hechten hier als school grote waarde aan!</p>					
Minimum	<p>De Vreedzame School</p> <ul style="list-style-type: none"> • Individuele afspraken op gebied van sociale emotionele aanpak worden met leerlingen en ouders besproken..... • Er zijn mogelijkheden om via school (door gesprek met leerkracht en/of intern-begeleider /via de medewerkster van de GGD) of via huisarts hulp van externe organisaties in te schakelen die aan de slag kunnen met de individuele hulpvraag van de betreffende leerling. Cursussen als kanjertraining, sova-training, faalangstreductietraining, beelddenkers, omgaan met scheiding ouders, verlies van dierbaren enz. kunnen hierbij ingezet worden. 					

Deel 4: Leertijd (per vakgebied)

De leertijd wordt beschreven in gestelde leertijd (klokurentabel) in aantal uren per week. De leertijd wordt verder verfijnd in gerealiseerde en effectieve leertijd in termen van percentages van de gestelde leertijd. De gerealiseerde leertijd is het percentage van de roostertijd dat daadwerkelijk aan het vak besteed wordt. De effectieve leertijd is een percentage van de gerealiseerde leertijd waarop de leerlingen daadwerkelijk met de les bezig zijn.

Omdat we op alle leergebieden werken in de verschillende leerniveaus kan de effectieve leertijd wel wat verschillen. Sommige kinderen hebben misschien meer leertijd nodig dan anderen. Toch hebben we als obs Dik Trom het streven om alle kinderen wel een minimum aan leertijd per vakgebied te willen geven.

Plusleerlingen kunnen zich dan in die tijd verdiepen in bepaalde extra uitdagende opdrachten binnen dat vakgebied.

Ook kunnen de kinderen op obs Dik Trom in taakwerktijd zich verdiepen in het maken van bv PowerPoints, quests, werkstukken over onderwerpen die hen het meest aanspreken. Bij dergelijke opdrachten worden er verschillende vaardigheden uit verschillende vakgebieden gevraagd en geoefend.

Klokurentabel

Onderstaande klokuren gelden per vak per week voor de activiteitenroosters binnen de verschillende groepen.

Leer & vormingsgebieden	groep	groep	groep	groep	groep	groep	groep	groep
	1	2	3	4	5	6	7	8
Engels							0,75	0,75
Expressie (muziek, dans & drama, creatieve vorming)	4,25	4,25	3,5	3	2,5	2,5	2,5	2,5
(Voorbereidend) Lezen/begrijpend lezen	1	1	3,75	3,75	4	4	3,75	3,75
Kennisgebieden: aardrijkskunde / natuur / geschiedenis / geestelijke stromingen / wereldoriëntatie	1,5	1,5	1	1	2,5	3,25	3,25	3,25
Sociale redzaamheid	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Pauze	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25
Rekenen en wiskunde	2,5	2,5	4,75	4,75	5,5	5,5	5,25	5,25
Schrijven		0,5	2	2	1,25	0,5	0,25	0,25
Taal/Woordenschat/Kring	6,25	5,75	4	4	5,25	5,25	5,25	5,25
Zintuiglijke en Lichamelijke oefening	6	6	2,5	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Totaal in uren	23,25	23,25	23,25	23,25	25,75	25,75	25,75	25,75
Percentage Nederlandse taal/lezen	31,2	29,0	33,3	33,3	39,8	39,8	38,7	38,7
Percentage Rekenen en wiskunde	10,8	10,8	20,4	20,4	23,7	23,7	23,7	23,7
totaal % taal, lezen en rekenen	42,0	39,8	53,7	53,7	63,5	63,5	62,4	62,4

Deel 5: Instructievaardigheden en didactisch handelen

Didactisch handelen

Dik Trom sluit zich aan bij de opvattingen van de Inspectie die het als volgt omschrijft: “Het didactisch handelen van de leerkracht is gericht op het ontlocken en bevorderen van leerprocessen waarbij de leerkracht sturing geeft aan het leerproces en de eigen keuzes van leerlingen. Zo vraagt de leerkracht zich voortdurend af welke hulp, opdracht of aanwijzing gegeven kan worden om leerlingen te helpen tot leren te komen.” Uitgangspunt bij het didactisch handelen is het werken met een *instructiemodel*. Daarnaast is het van belang dat de leerkracht *afstemt op het niveau* van de leerlingen.

Instructiemodel:

- De school werkt met het direct instructie model
- De school heeft bepaald welke elementen ze per les-fase terug wil zien in de les. Deze staan in het volgende schema:

Plus	Effectieve instructie <ol style="list-style-type: none">1. Terugblik.<ul style="list-style-type: none">• De leerkracht bespreekt waar nodig het voorgaande werk, maar vaak zal de leerling zelf nakijken en eigen fouten verbeteren.2. Oriëntatie op het doel van de les.<ul style="list-style-type: none">• De leerkracht presenteert het onderwerp/doel van de les en de leerling gaat hier zelfstandig mee aan het werk.3. Uitleg.<ul style="list-style-type: none">• De leerkracht vergroot, wanneer de plusleerlingen nog bij de instructie meedoen, stapsgewijs de moeilijkheidsgraad, aangepast aan het niveau van de leerling’.4. Zelfstandige inoefening en verwerking<ul style="list-style-type: none">• De leerkracht zorgt ervoor dat de instructie onafhankelijke leerlingen snel kunnen beginnen. De leerkracht laat de leerlingen steekproefsgewijs vertellen hoe ze aan het antwoord zijn gekomen.• De leerkracht zorgt ervoor dat de leerlingen betrokken blijven.• De leerkracht stimuleert de leerlingen zelf op zoek te gaan naar oplossingen.• De leerlingen maken waar nodig gebruik van materialen en stappenplannen.• De leerkracht laat leerlingen samenwerkend oefenen.• De leerkracht zorgt ervoor dat het gemaakte werk wordt beoordeeld.• De leerkracht vergroot de toepassingsmogelijkheden van het geleerde.• De leerkracht bevordert samenwerkend leren.• De leerkracht zorgt voor relevant extra werk voor goed presterende leerlingen.
-------------	--

	<p>5. Evaluatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerkracht laat de leerlingen onder woorden brengen wat er goed ging, wat er niet goed ging en wat ze de volgende keer anders gaan doen. • De leerkracht controleert of en hoe het lesdoel is bereikt. • De leerkracht laat leerlingen (in tweetallen) het leerproces evalueren.
<p>Basis</p>	<p>Effectieve instructie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Terugblik. <ul style="list-style-type: none"> • De leerkracht bespreekt het voorgaande werk. • De leerkracht haalt de nodige voorkennis op en vat deze samen. • De leerkracht laat leerlingen in tweetallen of in groepjes of met de hele groep de voorkennis activeren. 2. Oriëntatie op het doel van de les. <ul style="list-style-type: none"> • De leerkracht presenteert het onderwerp/doel van de les. • De leerkracht relateert de les aan voorgaande en komende lessen. • De leerkracht relateert de les aan betekenisvolle situaties. • De leerkracht geeft het belang van de lesstof aan. • De leerkracht geeft een lesoverzicht. (zet de les in de steigers) • De leerkracht stelt specifieke leerdoelen en noteert deze op het bord (maakt zichtbaar) 3. Uitleg. <ul style="list-style-type: none"> • De leerkracht biedt het onderwijs in kleine stapjes aan. • De leerkracht gebruikt heldere, begrijpelijke taal. • De leerkracht geeft concrete voorbeelden passend bij het niveau van de leerling. • De leerkracht laat leerlingen voorbeelden bedenken. • De leerkracht maakt gebruik van aanvullend materiaal en denkstappen. • De leerkracht doet een vaardigheid voor (modelleren). • De leerkracht speelt de vragen terug naar de groep. • De leerkracht gaat na of de leerlingen de instructie begrijpen. • De leerkracht vergroot stapsgewijs de moeilijkheidsgraad, aangepast aan het niveau van de leerling • De leerkracht geeft een samenvatting aan het eind van de uitlegfase

	<p>4. Begeleide inoefening</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerkracht laat de leerlingen onder begeleiding inoefenen. • De leerkracht geeft korte en duidelijke opdrachten. • De leerkracht stelt veel open vragen. • De leerkracht laat de leerlingen vertellen hoe ze aan het antwoord zijn gekomen. • De leerkracht zorgt ervoor dat de leerlingen betrokken blijven. • De leerkracht gaat door met inoefenen tot de leerlingen de leerstof beheersen. • De leerkracht stimuleert de leerlingen zelf op zoek te gaan naar oplossingen. • De leerkracht maakt gebruik van materialen en stappenplannen. • De leerkracht zorgt voor geleidelijke toename van de moeilijkheid aangepast aan het niveau van de leerling. • De leerkracht vermindert langzaam de mate van ondersteuning. • De leerkracht laat leerlingen samenwerkend oefenen. <p>5. Zelfstandige verwerking / uitgestelde aandacht</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerkracht zorgt ervoor dat de instructie onafhankelijke leerlingen snel kunnen beginnen. • De leerkracht zorgt ervoor dat het gemaakte werk wordt beoordeeld. • De leerkracht stimuleert de leerlingen zelf op zoek te gaan naar oplossingen. • De leerkracht vergroot de toepassingsmogelijkheden van het geleerde. • De leerkracht bevordert samenwerkend leren. • De leerkracht zorgt voor relevant extra werk voor goed presterende leerlingen. • De leerkracht geeft extra instructie of extra verwerkingstijd aan zwakke leerlingen. <p>6. Evaluatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerkracht laat de leerlingen onder woorden brengen wat er goed ging, wat er niet goed ging en wat ze de volgende keer anders gaan doen. • De leerkracht controleert of en hoe het lesdoel is bereikt. • De leerkracht laat leerlingen (in tweetallen) het leerproces evalueren.
Breedte	<p>Effectieve instructie</p> <p>De leerlingen die in deze groep zitten krijgen zoveel mogelijk de verlengde instructie aan de groepstafel.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Terugblik. <ol style="list-style-type: none"> a. De leerkracht laat leerlingen in de verlengde instructie nogmaals de voorkennis activeren. 2. Oriëntatie op het doel van de les. <ul style="list-style-type: none"> • De leerkracht presenteert in de verlengde instructie nogmaals het onderwerp/doel van de les.

3. Uitleg.

- De leerkracht biedt het onderwijs in kleine stapjes aan, passend bij het verlengde instructie-moment, vaak met extra inzichtelijk materiaal en, indien mogelijk of wenselijk, op andere wijze dan tijdens de klassikale instructie.
- De leerkracht gebruikt heldere, begrijpelijke taal en zal ook visueel de uitleg ondersteunen.
- De leerkracht geeft concrete voorbeelden passend bij het niveau van de leerling.
- De leerkracht laat leerlingen voorbeelden bedenken.
- De leerkracht maakt gebruik van aanvullend materiaal en denkstappen.
- De leerkracht doet een vaardigheid voor (modelleren).
- De leerkracht speelt de vragen terug naar de groep.
- De leerkracht gaat na of de leerlingen de instructie begrijpen.
- De leerkracht geeft een samenvatting aan het eind van de uitlegfase

4. Begeleide inoefening

- De leerkracht laat de leerlingen onder begeleiding inoefenen.
- De leerkracht geeft korte en duidelijke opdrachten.
- De leerkracht stelt veel open vragen.
- De leerkracht laat de leerlingen vertellen hoe ze aan het antwoord zijn gekomen.
- De leerkracht zorgt ervoor dat de leerlingen betrokken blijven.
- De leerkracht gaat door met inoefenen tot de leerlingen (een deel van) de leerstof beheersen.
- De leerkracht maakt gebruik van materialen en stappenplannen.
- De leerkracht vermindert langzaam de mate van ondersteuning.
- De leerkracht laat leerlingen samenwerkend oefenen.

5. Zelfstandige verwerking / uitgestelde aandacht

- De leerkracht zorgt ervoor dat het gemaakte werk wordt beoordeeld.
- De leerkracht begeleidt de leerlingen bij het zoeken van oplossingen.
- De leerkracht vergroot de toepassingsmogelijkheden van het geleerde.
- De leerkracht bevordert samenwerkend leren.

6. Evaluatie

- De leerkracht laat de leerlingen onder woorden brengen wat er goed ging, wat er niet goed ging en wat ze de volgende keer anders gaan doen.
- De leerkracht controleert of en hoe het lesdoel is bereikt.
- De leerkracht laat leerlingen (in tweetallen) het leerproces evalueren.

Eigen leerlijn:

Wanneer een leerling een eigen leerlijn heeft en dus daadwerkelijk gaat afwijken van het basisleerstofaanbod, zal de leerkracht in het dagelijks rooster een extra moment moeten vastleggen om deze leerling te begeleiden bij zijn/haar takenpakket. Het afspreken van en opstellen van een eigen leerlijn (OPP =Onderwijs Ontwikkelings Perspectief OPP) gaat altijd in overleg met leerkrachten, ouders en IB en wordt via een uitgeschreven plan met doelen en verwachtingen halfjaarlijks bijgesteld. Meestal zal er een uitgebreid onderzoek plaatsvinden door externe specialisten (intelligentie-onderzoek, dyslexie-onderzoek, dyscalculie-onderzoek) voordat besloten wordt om over te gaan tot een OPP.

Deel 6: Pedagogisch klimaat en pedagogisch handelen

Pedagogisch handelen (algemeen)

Het pedagogisch handelen van de leerkrachten is afgestemd op het versterken van de drie basisbehoeften van de leerlingen, te weten: relatie, competentie en autonomie (CAR). Ook is het van groot belang dat de driehoek, school -ouder -kind , sterk is en blijft.

Relatie:

- De leerlingen voelen zich geaccepteerd. Ze horen erbij. Ze maken deel uit van de groep, hebben hun plekje (zowel letterlijk als figuurlijk) en zijn welkom.
- Ze voelen zich veilig. Er wordt zoveel mogelijk met de leerlingen gepraat en niet alleen over hen.
- Leerlingen leren eigenaarschap te hebben over eigen handelen en functioneren.
- Er is aandacht voor elkaar, respect voor elkaar en er wordt naar elkaar geluisterd.
- Leerlingen realiseren zich dat ook zij zorgdragen voor anderen en dat omgang met diversiteit veel kan brengen.
- Leren van en met elkaar verbetert de relatie.

Competentie:

- De leerlingen ontdekken dat ze de taken die ze moeten doen, aankunnen en dat het leuk is om te leren!
- Leerlingen leren geloven in hun prestaties en dat een inspanning daarvoor een direct effect heeft op een goed resultaat van de opdracht.
- Leerkrachten hebben de taak om hun geloof in de prestatie aan de leerlingen uit te leggen en voorbeelden daarvan te geven.
- Leerlingen ontdekken dat ze steeds meer aankunnen.
- Leerlingen leren dat complimenten geven aan een ander leuk is en dat het krijgen van complimenten het competentiegevoel zal vergroten.

Autonomie:

- Leerlingen willen een bepaalde vrijheid en zelfbepaling. Ze willen vaak graag (deels) verantwoordelijk zijn voor hun eigen taken. Op obs Dik Trom wordt hier (onder begeleiding van de leerkracht en met controlemomenten door de leerkracht) gebruik van gemaakt.
- De leerlingen leren hierdoor taken te plannen en binnen een afgesproken tijd uit te voeren. Dit motiveert hen om verder te gaan.
- Doordat de leerlingen ook leren op tijd om hulp te vragen, maken zij stappen in hun ontwikkeling. Leerlingen leren hierdoor verantwoordelijkheid te dragen over hun eigen leren, over de gebruikte materialen en hun werkhouding.
- Ook willen we dat de leerlingen in staat zijn om hierop te reflecteren. Er zal dus na een les een evaluatiemoment zijn waarbij het behalen van het doel besproken wordt en ervaringen van de leerlingen met elkaar kunnen worden gedeeld.

Visie op pedagogisch handelen

- Leerkrachten geven ruimte aan het autonomie gevoel van hun leerlingen.
- Ze honoreren initiatieven van leerlingen. Ze waarderen ideeën van leerlingen en wat ze ermee doen.
- Ze dagen leerlingen uit om eigen oplossingen te bedenken.
- Ze laten de leerlingen zelf keuzes maken bij het doen van taken (hoe en wat).
- Ze laten de leerlingen meebepalen zoals, op persoonlijk gebied leerdoelen voor een komende periode,, taakinvulling tijdens taakwerk en op sociaal gebied bv bij de inrichting van het lokaal, de keuze van een werkgroepje of werkmaatje, het verloop van een les, enz.
- Leerkrachten vertrouwen organisatorische zaken aan leerlingen toe en geven hen daarin taken (bv uitdelen, schoonhouden, opruimen)
- Voor leerkrachten, leerlingen en ouders geldt dat ze respect hebben voor elkaar en voor de omgeving.
- Algemene schoolregels gelden voor allen en worden door allen nageleefd, waarbij voor een ieder geldt: Goed voorbeeld doet goed volgen.
- Het geven van complimenten is een dagelijkse, welgemeende handeling van alle leerkrachten: wij hebben oog voor alle kwaliteiten!

Gedrag

Rondom (on)gewenst gedrag zijn afspraken op een rij gezet. Deze afspraken worden nageleefd door alle leerkrachten en hebben betrekking op alle leerlingen.

Obs Dik Trom heeft een protocol gewenst gedrag dat ook te vinden is op de website. Van alle betrokkenen bij obs Dik Trom wordt verwacht dat zij zich aanpassen aan de daar gemaakte afspraken en regels.

01: Pedagogisch handelen gericht op gedrag:

Basis	<ul style="list-style-type: none">* We proberen een probleem voor te zijn. Dit is een heel belangrijke grondhouding van een leerkracht. We bekijken van te voren waar de problemen kunnen ontstaan en spelen daarop in.* We houden de leerlingen altijd in het oog en laten ze niet alleen buiten spelen of naar gym gaan. Kinderen weten op die manier ook, dat er altijd iemand in de buurt is waar ze met vragen of problemen naar toe kunnen gaan.* De leerlingen kennen alle leerkrachten en weten dat ze bij iedereen terecht kunnen (ook bij IB'er en de directeur)* We benaderen alle kinderen vanuit een positieve, opbouwende houding.* Als er een leerling bij ons komt met een klacht of een verhaal over een ander kind, dan nemen we die leerling serieus en gaan in op de vragen, spelen in op het probleem. Alle partijen worden daarbij betrokken.* We houden ons deze regel voor: Wees consequent in je gedrag en aanpak. Doe wat je zegt en zeg wat je doet, dan ben je voorspelbaar en dus veiliger voor kinderen.
Breedte	<ul style="list-style-type: none">* We maken van te voren duidelijke afspraken wanneer een dag anders gaat verlopen dan normaal. Zo bieden we structuur en dus houvast voor leerlingen die moeite hebben met (onverwachte) veranderingen.* Als er problemen zijn met een leerling gaan we met elkaar de oorzaken onderzoeken. Onder normale omstandigheden gedraagt niemand zich "zo maar" ongewenst anders dan anderen. Ouders, leerlingen, IB'er, directie (indien nodig) kunnen betrokken worden bij het proces.* Leerlingen met problemen op het gedrag worden met de IB'er besproken en er wordt een plan van aanpak gemaakt. Hier zijn ouders en de leerling zelf bij betrokken. Het is daarnaast belangrijk, dat alle leerkrachten hiervan op de hoogte zijn, zodat er één lijn gevolgd wordt. Dat geeft duidelijkheid en veiligheid.

02: Pedagogisch handelen gericht op de competentie

Basis	<ul style="list-style-type: none">* Wij spelen in op eigen talenten en stimuleren begrip voor verschillen* Wij bieden een veilige en uitdagende leeromgeving* Wij bieden een plek waar iedereen zichzelf kan, mag en wil zijn* Wij versterken het zelfbeeld door succeservaringen en feedback* Wij streven ernaar dat ieder zich gehoord en gezien voelt* Wij trainen zelfstandig gedrag en het maken van eigen keuzes* Wij leren respectvol om te gaan met anderen en met de omgeving* Wij dagen uit om het maximale uit een leerproces te halen* Wij versterken sportief gedrag* Wij begeleiden tot constructieve samenwerking
Breedte	<p>* Wanneer een leerling niet competent is of zich niet competent voelt op een bepaald leergebied zal onderzocht worden waar dit (gevoel) vandaan komt:</p> <ul style="list-style-type: none">- met het kind zelf- met ouders- met behulp van externen <p>Naar aanleiding van het onderzoek kan er besloten worden wat te doen:</p> <ul style="list-style-type: none">- extra ondersteuning (op school en/of thuis)- eigen programma- andere werkplek- ...anders (passend bij de leerbehoefte van het kind) <p>Alle te nemen stappen zullen met leerling, ouders en school worden besproken.</p> <p>Graag ziet school ook een nauwgezet contact met eventuele externe hulpverleners zodat de manier van hulp zoveel mogelijk op dezelfde manier wordt toegepast.</p>

03: Pedagogisch handelen gericht op de autonomie

Basis	<ul style="list-style-type: none">* Door de kinderen deelnemer te maken van hun eigen onderwijs ontstaat er meer zin in leren.* Door de kinderen inzicht te geven in hun eigen leerprocessen, ontdekken ze welke strategieën wel en niet werken voor hun persoonlijke leerontwikkeling.* Door de kinderen kritisch naar hun eigen werk te leren kijken zullen ze ontdekken wat er goed lukt en waar ze misschien nog hulp bij moeten vragen/kunnen gebruiken.* Succeservaringen dragen bij tot vergroten van de autonomie, deze zullen door de leerkracht benoemd worden.* De bewustwording bij kinderen van hun eigen kunnen is belangrijk om te leren!
Breedte	<ul style="list-style-type: none">* In samenwerking met leerling en ouders zal de leerkracht de mate van autonomie die passend is bij de leerling zoveel mogelijk begeleiden.* Door middel van kleine stappen en vaste afspraken en structuur kan de leerkracht bijdragen aan de ontwikkeling van de autonomie bij een leerling die meer moeite heeft met het nemen van verantwoordelijkheden.* Op obs Dik Trom mag je worden en zijn wie je bent en laat je de ander worden en zijn wie hij/zij is. We houden rekening met elkaar!

Deel 7: Klassenmanagement

Klassenmanagement bestaat zoveel mogelijk uit structureren van ruimte, tijd en activiteit zodat de leerkracht de geplande activiteiten uit kan voeren. We onderscheiden hierbinnen de organisatie van de fysieke ruimte en de organisatie van de ruimte rondom het lesgeven, waarbij het leerkrachtgedrag en de leerkrachtvaardigheden een belangrijke rol spelen.

01: Ruimte

Plus	Versnelde uitstroom, dat wil zeggen, wanneer de leerling het doel van de les goed begrijpt en aan de slag kan, de leerling dit ook gaat doen. De leerling hoeft dan niet altijd de volledige instructie te volgen. Soms kan een leerling zelf bepalen of hij/zij versneld uitstroomt, soms zal de leerkracht daar sturend in zijn (“kinderen uit de plusgroep die aan de slag kunnen gaan nu zelfstandig aan het werk”)
Basis	GIP model 1. Inrichting lokaal: <ul style="list-style-type: none">• In de groepen 1 en 2 is er plaats gecreëerd voor de kleine kring. De plaats van de kleine kring kan verschillen per groep en per instructie moment. De leerkracht zal met zijn/haar plek overzicht op de gehele groep behouden.• Plaats van instructietafel: vanaf groep 3 voor in de klas• Vaste plek voor materialen: nakijkboekjes, woordenboeken, spelletjes: de leerkracht is zich bewust van de voorbeeldfunctie!• Stoplicht: ieder kind moet het stoplicht kunnen zien. We gebruiken de kleuren rood/oranje/groen vanaf midden groep 4. In de groepen 1,2 en 3 worden alleen de kleuren rood en groen gebruikt. In alle groepen komen dezelfde stoplichten te hangen.• In elke klas wordt het dagrooster (programma) duidelijk weergegeven.• Time timer of kleurenklok: in de groepen 1 t/m 3 wordt de zelfstandig werken tijd aangegeven met een time timer of kleurenklok• Computers worden ingezet bij extra oefenvormen, uitbreiding van leerstof enz.• Vanaf groep 3 wordt er een duidelijke plek om het gemaakte werk in te leveren afgesproken.• In de kleutergroepen weten de leerlingen waar en hoe ze hun speel/leermaterialen moeten opruimen. 2. Klassikale groepsinstructie: <ul style="list-style-type: none">• In alle groepen worden de regels rondom zelfstandig werken besproken en komen deze regelmatig terug bij de instructie Hierdoor gaan we er van uit dat onderstaande regels en afspraken voldoende bekend zijn bij de kinderen:<ul style="list-style-type: none">- betekenis van de kleuren van het stoplicht- wat doe je als je iets niet begrijpt?- wat doe je als je klaar bent?- hoe kun je overleggen? (fluisterend, in tweetallen, in een groepje)Het naleven van de regels zal iedere dag aan de orde komen; oefening baart kunst.• Effectieve instructie: Door effectieve instructie betrekken we de kinderen actief

Onderdelen van effectieve instructie zijn;

- Benoemen van het doel van de les
 - Differentiatie bij instructie, wie krijgt welke opdracht/vraag/volgt de instructie wel of niet?
 - Zorgen voor interactie
 - Meedenken met denkstappen van juf of klasgenoten; de weg naar een antwoord toe is bij de instructie belangrijker dan het antwoord zelf.
 - samenwerkend overleggen
 - Afwisselende opdrachten
 - Tijd inbouwen om kinderen te laten nadenken
 - Indien passend bij de leerling: voorbereiden op een vraag die je gaat stellen/een opdracht die je gaat geven.
- Geven van positieve feedback: ook al is een antwoord niet zoals gewenst, we laten wel blijken dat we blij zijn met de inbreng, de eerste stap die wel correct is genomen, de goede werkhouding, juiste luisterhouding enz.
 - Geven van een herkansing: was een antwoord niet juist, dan komen we later terug bij het kind zodat het zich wel competent kan tonen.

3. Lopen van rondes (ongeveer 5 minuten):

- Vaste rondes: loop altijd dezelfde ronde, zorg ervoor dat kinderen weten hoe deze ronde eruit ziet.
- Maak gebruik van een korte startronde: hiermee help je kinderen op weg en overzie je de groep.
- Geef elk kind positieve aandacht: dit kan op verschillende manieren:
 - door iets uit te leggen
 - door een compliment (over de verzorging, het tempo, de houding)
 - door een schouderklopje, een duim, een aai over de bol
- Praat zacht: zowel de leerkracht als de kinderen
- Haal kinderen hierbij niet teveel uit hun concentratie (Ssst! e.d.)

4. Correctie van gedrag:

- Klein corrigeren, groot complimenteren is ons werkmotto : complimentjes geven we klassikaal, correcties geven we zoveel mogelijk in het klein
- We corrigeren een kind altijd op gedrag en niet op persoon: "Ik vind jou echt een hartstikke leuk kind, maar wat je nu doet, vind ik heel vervelend"
- Als opvoeders zijn wij stellend: we gaan zo min mogelijk discussie aan met de kinderen over ongewenst gedrag: de regels en afspraken die hierover zijn vastgesteld moeten hierin leidend zijn, zowel de leerkracht als de leerling zal zich hieraan moeten houden.

5. Afsluiting van de les:

- De les wordt kort nabesproken: hierbij wordt ruimte gegeven voor de mening van de kinderen.
 - "Waarom ging het goed/niet goed?"
 - "Hoe zou je dat volgende keer anders kunnen doen?"

	<ul style="list-style-type: none"> - “Wie heeft er een tip?” - “Hoe voelde je je toen ik naar het stoplicht wees terwijl je een hele belangrijke vraag had?” - “Is het doel behaald?” - “Hoe heb je dat toen opgelost?” • We evalueren de afspraken: “Welke afspraken gingen goed? Welke vond je lastig? Hoe kwam dat?” • We evalueren het werk; ga hierbij kort in op de lesstof: “Is het goed begrepen?” “Is het doel bereikt?” • Opruimen: de leerlingen zijn op de hoogte van opruimregels: <ul style="list-style-type: none"> - wie ruimt er op? (taken/hulpjes/ klassendienst) - waar moet het werk worden ingeleverd? (kast, bureau) - wanneer moeten ze opruimen? (als ze klaar zijn, als leerkracht het aangeeft) - wat moeten ze doen als ze klaar zijn met opruimen? (volgende taak pakken, wachten)
Breedte	De leerkracht zal over het algemeen de kinderen met de verlengde instructie vaker opzoeken bij het service rondje, dit is echter afhankelijk van de leerstof en de verwerking.

02: Tijd

Plus	<ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen die meer aan kunnen zullen tijdens werktijd verdiepende of uitdagende leerstof aangeboden krijgen waardoor ze wel dezelfde leertijd besteden aan de leerstof uit dat vakgebied. • Leerlingen die meer aan kunnen, zullen in overleg met de leerkracht in een deel van de leertijd met vakoverschrijdende leerstof aan de slag gaan.
Basis	<ul style="list-style-type: none"> • De tijd die er besteed wordt aan de verschillende leergebieden ligt vast in de klokurentabel waarmee het rooster van de groep is vastgesteld. • De tijd die er besteed wordt aan de verschillende activiteiten binnen de groep wordt aangegeven in de dagplanning van de leerkracht en afgesproken met de leerlingen bij het verwerken van de lesstof. • Vaak zal hierbij een time-timer worden gebruikt (eventueel op het digibord) maar ook kan er een afspraak worden gemaakt (“over 10 minuten starten we met...”).
Breedte	<ul style="list-style-type: none"> • Op school zijn er kleurenklokken aanwezig die kinderen kunnen helpen bij het plannen en indelen van hun tijd bij het verwerken van taken. • Er kunnen werkschema’s op maat voor individuele kinderen worden gemaakt met expliciete tijdsvermelding: daarin dit alles afhankelijk van de behoefte van de leerling. • Er kan, als de leerling daar behoefte aan heeft, meer tijd voor een bepaalde opdracht /toets worden gegeven

03: Activiteit

Plus	<ul style="list-style-type: none">• Leerlingen die meer aan kunnen, worden via extra activiteiten en leerstof worden gestimuleerd om hun talenten te benutten. Dat kan bv door het maken van extra werkstukken, het houden van een extra spreekbeurt, het onderzoeken van een vraag, het maken en of timmeren van de driedimensionaal werkstuk, organiseren van schoolbrede activiteiten enz. enz.
Basis	<ul style="list-style-type: none">• De leerkracht heeft een dagplanning en een jaarplanning waarbij ze er zorg voor draagt dat alle leerstof die bij de doelen van de leergroep horen, aan bod komt.• Leerboeken bij de leermethodes worden uitgewerkt.• Ook extra activiteiten die gedurende de dag aan bod komen (eten drinken, verjaardag vieren enz.) zullen zichtbaar zijn (op whiteboard, via pictogrammen). Het is belangrijk dat kinderen weten wat ze kunnen/mogen verwachten op de dag.
Breedte	<ul style="list-style-type: none">• De leerkracht stimuleert de motivatie van kinderen die moeilijker leren, door het doen van extra activiteiten met duidelijke voorwaarden en afspraken.• De leerkracht vergroot het competentiegevoel van de leerling door ze bij bepaalde activiteiten een eigen passende verantwoordelijkheid te geven.• Uiteraard zal de leerkracht bij het kiezen van de activiteit aansluiten bij de behoefte van de leerling en de leerdoelen die de leerkracht voor die betreffende leerling voor ogen heeft. In alle gevallen zal de leerkracht structurele eigen activiteiten die de leerling nodig heeft, met ouders doorspreken.